

του Μιχαήλ Χούλη, Θεολόγου

«ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΩΝ ΑΡΕΤΩΝ ΗΝΕΩΚΤΑΙ, ΟΙ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ ΑΘΛΗΣΑΙ ΕΙΣΕΛΘΕΤΕ»

Είναι γνωστό σε όλους μας ότι υπάρχουν πολλών μορφών στάδια παγκοσμίως, αθλητικών, καλλιτεχνικών, επιστημονικών κ.α. εκδηλώσεων. Η Εκκλησία προβάλλει όμως, ιδιαίτερα κατά τη Μ. Σαρακοστή, το στάδιο των πνευματικών αγώνων και αρετών, που είναι ανοικτό σε όλους, χωρίς διακρίσεις, και οδηγεί στην κατά χάριν ένωση με το Θεό. Χριστιανική αρετή σημαίνει: Κάθε ημέρα να είναι κανείς πιο πλούσιος σε πίστη και αγάπη απ' ότι ήταν εχθές, η ματιά του να οδηγείται συνεχώς σε πιο ευαίσθητη ενατένιση των μεγαλείων του Θεού, η καρδιά του ανθρώπου να λογαριάζει την αξία και των μικρών πραγμάτων και λεπτομερειών της ζωής, να μην υπολογίζει ο χριστιανός τα λάθη των φίλων και εχθρών του, να αισθάνεται πλουσιότερος ο πιστός μπροστά στο χαμόγελο ενός παιδιού, και ακόμη όταν ψάχνει το καλύτερο στους άλλους και προσφέρει το καλύτερο που έχει. Ο πνευματικός αγωνιστής για να πετύχει τη νίκη, με τη δύναμη πάντα και το έλεος του Θεού, οφείλει να ντυθεί με την «ΠΑΝΟΠΛΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ», που αναλύεται στην υμνολογία της Κυριακής της Τυρινής ως εξής:

Ο ύμνος λέγει: «ΩΣ ΤΕΙΧΟΣ ΑΡΡΗΚΤΟΝ ΚΑΤΕΧΟΝΤΕΣ ΤΗΝ ΠΙΣΤΙΝ». Η ορθή πίστη είναι πανίσχυρη ασπίδα προστασίας, ο μεγαλύτερος θησαυρός της γης, για τον οποίον οι άγιοι και οι μάρτυρες έδωσαν την ίδια τους τη ζωή, και δρόμος σωτηρίας. Σε μουσείο της Φλωρεντίας διατηρούνται δύο περίφημοι ζωγραφικοί πίνακες. Ο ένας παριστάνει ναυαγό που εις μάτην προσπαθεί να σωθεί ανάμεσα στα φουρτουνιασμένα κύματα, στηριγμένος σε ένα σπασμένο κουπί, ο οποίος μάλιστα με περίλυπο βλέμμα αισθάνεται το κοντινό τέλος του. Ο άλλος πίνακας παριστάνει περιστερά, που στην κορυφή πανύψηλου βράχου και στη μέση ενός μαινόμενου ωκεανού, παρατηρεί ατάραχο την τρικυμία, καθώς γνωρίζει ότι τον βράχο της φωλιάς του τα στοιχεία της φύσεως αδυνατούν να κρημνίσουν. Τα αντιθετικά αυτά παραδείγματα επισημαίνουν αφενός, και αντίστοιχα, την μαύρη θάλασσα της απιστίας και του πεσιμισμού, που οδηγούν σε μόνιμη πνευματική πτώση τον άνθρωπο, και αφετέρου την πίστη σε αναστημένο και νικητή Θεάνθρωπο, που οδηγεί στην ελπίδα, το θάρρος και τον υψιπετή αγώνα τους πιστούς, καθότι ο βράχος της πίστεως, που ξεπερνά και την μεγαλύτερη αναταραχή της ζωής, είναι ο Χριστός.

Το δεύτερο «όπλο» που περιλαμβάνει η πανοπλία του Χριστού είναι η προσευχή. Ο ύμνος συνεχίζει: «ΩΣ ΘΩΡΑΚΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗΝ». Όποιος δεν προσεύχεται θα πληγώνεται συχνά στο μέρος της καρδιάς. Κάποτε Γερμανοί ανθρακωρύχοι σώθηκαν και ανασύρθηκαν από το βάθος της γης χρησιμοποιώντας παλιά γραμμή τηλεφώνου, που κατά παραχώρηση Θεού βρέθηκε στο ορυχείο. Κατά πολύ ανώτερο τρόπο η προσευχή είναι απευθείας γραμμή προς τον παντοδύναμο και φιλόανθρωπο Κύριο, ο οποίος σπεύδει προς βοήθεια των ανήμπορων και σε κίνδυνο ευρισκόμενων παιδιών Του, δια της Θεοτόκου επίσης και των αγίων Του.

Το τρίτο δυνατό «εξάρτημα» της πανοπλίας του Χριστού είναι η ελεημοσύνη. Ο ύμνος λέγει: «ΚΑΙ ΠΕΡΙΚΕΦΑΛΑΙΑΝ ΤΗΝ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΝ». Η ελεημοσύνη από ψυχής,

και όχι φυσικά για λόγους συμφέροντος αλλά από αγάπη, ξεπερνά την πίστη και την προσευχή και φτάνει μέχρι τον ουράνιο θρόνο του Θεού, όπως γράφει και ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος. Σε μια μικρή πόλη ζούσε κάποτε ένας ανθρωπιστής γιατρός, ο οποίος εξέταζε και βοηθούσε όλους τους πτωχούς αρρώστους χωρίς να τους παίρνει χρήματα. Ο άνθρωπος αυτός κατοικούσε στο πάνω πάτωμα μιας μικρής πολυκατοικίας και μια μικρή ταμπέλα στο ισόγειο, με τις λέξεις «στο πάνω πάτωμα», εξυπηρετούσε τους ασθενείς που πρώτη φορά πήγαιναν στο ιατρείο του. Όταν πέθανε, έβαλαν στο μνήμα του αυτήν ακριβώς την ταμπέλα, αφού όλοι είχαν την αίσθηση ότι ο γιατρός αυτός της αγάπης κατοικεί πλέον «ΣΤΟ ΠΑΝΩ ΠΑΤΩΜΑ» της ουρανίου δηλαδή και αιωνίου βασιλείας. Στις Πράξεις των Αποστόλων ο άγγελος του Θεού είπε στον ελεήμονα Κορνήλιο: «Οι προσευχές σου και οι ελεημοσύνες σου ανέβηκαν εις μνημόσυνον ενώπιον του Θεού» (10,4). Τότε μόνο δηλαδή ο Θεός ευαρεστείται, όταν συνοδεύονται οι αρετές μας και από την ελεημοσύνη.

Τέταρτο δυνατό πνευματικό «όπλο» είναι η νηστεία. Ο ύμνος γράφει: «ΑΝΤΙ ΜΑΧΑΙΡΑΣ ΤΗΝ ΝΗΣΤΕΙΑΝ, ΗΤΙΣ ΕΚΤΕΜΝΕΙ ΑΠΟ ΚΑΡΔΙΑΣ ΠΑΣΑΝ ΚΑΚΙΑΝ». Την νηστεία εφάρμοσαν, ως μέσο πορείας προς τον Θεόν (και όχι ως αυτοσκοπό), τόσο οι Πατριάρχες, οι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης και ο μέγας Μωυσής, όσο και οι άγιοι απόστολοι, οι Πατέρες, οι ομολογητές και γενικά ο λαός του Θεού. Μιλάμε βέβαια για ψυχοσωματική νηστεία, ιδιαίτερα άνομων επιθυμιών, ανάρμοστων θεαμάτων και βλεμμάτων, ζήλειας, μίσους και νοσηρών λόγων, και όχι μόνο υλική, δηλαδή των τροφών. Ακόμη και το πανίσχυρο λιοντάρι, δίδασκε κάποια φορά τους νεώτερους μοναχούς ο αββάς Ιωάννης ο Κολοβός, συχνά πέφτει στην παγίδα από την λαιμαργία του και τότε όλη του η δύναμη και η μεγαλοπρέπεια χάνονται. Είναι λοιπόν η νηστεία φρουρός της αληθινής πνευματικότητας και εξαγνίζει τον πιστό, ενώ τον καθιστά δεκτικόν της Θείας Δόξης του Χριστού.

Η εκκλησιαστική ζωή των χριστιανών, ιδιαίτερα στην περίοδο της Μεγάλης Σαρακοστής, έχει τον χαρακτήρα της αγιοπνευματικής χαρμολύπης. Ήτοι, χαράς για την ανάσταση του Χριστού, τη δική μας, και τη σωτηρία μας μέσω της μετανοίας, αλλά και λύπης για τις αμαρτίες μας και τις μικρότητές μας, που στενοχωρούν τον Παράκλητο-Πνεύμα της Αληθείας. Δια της μυστηριακής οδού, της ταπεινώσεως και της αγάπης, ευρισκόμεθα εν πορεία προς την συνάντηση με τον δωρεοδότη και πανοικτίρμονα Κύριο. Διότι όπως και στον αθλητικό τομέα, έτσι και στον πνευματικό εν χάριτι δρόμο, «οι νομίμως αθλούντες, νομίμως στεφανούνται». Άλλωστε, «ο ποιών ταύτα, τον αληθινόν κομίζεται στέφανον παρά του Παμβασιλέως Χριστού, εν τη ημέρα της Κρίσεως».

Βοηθήματα:

«Το κατανυκτικό Τριώδιο», Νικολάου Νευράκη, Αθ. 1995

«Ψυχία από της τραπέζης», Συλλογή Κ. Κούρκουλα, Αθ. 1973